

Første øving er en liten repetisjon av eksponensregning og ligningsløsning.

1 HeltallsekspONENTER

1 Positive heltallsekspONENTER

For alle reelle tall a og alle positive heltall n , defineres tallet a^n som

$$a^n = \underbrace{a \cdot a \cdot \dots \cdot a}_{n \text{ faktorer}}.$$

Skriv de følgende tallene uten eksponenter.

- a) 4^3
- b) $(-2)^4$
- c) -2^4
- d) $(\frac{1}{2})^3$

2 Negative heltallsekspONENTER

For alle reelle tall a forskjellig fra 0, defineres $a^0 = 1$. (Uttrykket 0^0 er ikke definert.)
For alle reelle tall a forskjellig fra 0 og alle positive heltall n , defineres tallet a^{-n} som

$$a^{-n} = \frac{1}{a^n}.$$

Skriv de følgende tallene uten negative eksponenter.

- a) 2^{-5}
- b) $(\frac{1}{4})^{-2}$
- c) e^{-k}
- d) t^{-1}

Teorem 1. For alle reelle tall a forskjellig fra 0 og alle heltall n og m , er

$$a^n a^m = a^{n+m}$$

og

$$\frac{a^n}{a^m} = a^{n-m}.$$

Teorem 2. For alle reelle tall a og b forskjellig fra 0 og alle heltall n og m , er

$$(a^n)^m = a^{nm},$$

$$(ab)^n = a^n b^n$$

og

$$\left(\frac{a}{b}\right)^n = \frac{a^n}{b^n}.$$

3 Forenkel uttrykkene.

a) $x^{-5}x^6$

b) $\frac{e^{-4}}{e^{-1}}$

c) $(2x^4y^{-5}z^3)^{-3}$

2 Ligningsløsning

Når vi løser ligninger, benyttes ofte disse to teoremene.

Teorem 3 (Addisjon- og multiplikasjonsprinsippet). For alle reelle tall a, b og c , så medfører $a = b$ at

$$a + c = b + c$$

og

$$ac = bc.$$

Teorem 4. Hvis a og b er to reelle tall, så er

$$ab = 0 \quad \iff \quad a = 0 \quad \text{eller} \quad b = 0.$$

Symbolet “ $\iff$ ” leses som “hvis og bare hvis”. Dvs. påstanden på den ene siden medfører påstanden på den andre siden.

Husk at kvadratrotten av et positivt tall a er definert som det positive tallet b som ganget med seg selv er a . Dvs.

$$\sqrt{a} = b \quad \iff \quad b \geq 0 \quad \text{og} \quad b^2 = a.$$

4 Løs ligningene for x . (Dvs. Finn alle tall x slik at påstandene er sanne.)

a) $-\frac{5}{6}x + 10 = \frac{1}{2}x + 2$

b) $3x(x - 2)(5x + 4) = 0$

c) $\frac{1-x}{x+1} = -2$

d) $\frac{2/5-x}{12\sqrt{(1/8)^2+(2/5-x)^2}} = \frac{1}{13}$